

۲۰۱۵/۰۸/۱۷

شیرمحمد امینی «ستانکزی»

د خبریالی دندې نه ناوړه گټه پورته کونکي خبریالان او که شوړه ماران

خبريال او ژورناليست هغه څوک دی، چې د ملت او دولت ترمنځ د اړیکو په رامنځته کیدو او د واټن د نږدې کیدو چې ولس غواړي د حکومت په اړه پوهاوی پیدا کړي، همدا خبريال دی، چې د خلکو غږ دولت ته او د دولت کړنې ملت ته وړاندې کوي. ځکه دوی د پل حیثیت درلودونکي دي او خبريال ته لازم دی، چې د پل په محکموالي او تنگښت کې هڅې وکړي، ترڅو دغه پل نور هم د اوسپنيزو پایو په شان تل محکم او مضبوط وساتي، نه داچې پل د خامو موادوڅخه جوړوی. که چیرته ژورناليست و غواړي، چې خپله دنده په رښتني او د مسلک د اصولو او قوانینوله مخې پرمخ بیوځي، نو د خبريال دغه کارونه د منلو وړ او د ژورنالیزم قانون او اساساتو ته به یې غاړه ایښي وي.

په رښتیا چې ځینې ژورنالیستان او خبریالان د مسلک له مخې کارونه مخته نه وړي او د دې مسلک په استفادې سره ناوړه گټه پورته کوي.

اول خو دا چې دوی اصلاً د ژورنالیزم نه ناخبره او یا دا چې دغه د خبریالی مسلک یې نه یې لوستي او بیا د ژورنالیزم په صفت دنده مخته وړي او د دغه مسلک په رنگولو کې خلکو ته د ژورنالیزم کار بل قسم رنگ ورکوي.

دوهم داسې ژورنالیزستان هم شته، چې دیوی ډلې ټپلي لخوا د پیسو په مقابل کې حمایه کيږي او د ژورنالیزم مقدس مسلک ته هیڅ ارزښت نه ورکوي. دا هم د ژورنالیزم ښوونځی لپاره سپکاوی دی، ځکه چې ژورنالستان د ژورنالیزم په ټولو مسائلو، مفرداتو او اصولو نه ناخبره وي. چې خبريال دهچا پلوی نه کوي او نه چاپوړي تړلی وي. داسې ژورنالیزستان شته دي، چې د خبریالی مسلک ورته عادي ښکاري. د هیواد وتلي څيري، نامتو شخصیتونه او ملي اتلانو ته سپکاوی او رد او بد وایي. نولامل یې څه دی، پوهیږي چې د څو روپیو په وړاندې خپل د ځان آبرو او عزت ترپښو لاندې کوي او د دې مسلک نوم خلکو ته بدنامه وي.

آیا دې ته د بیان آزادي ویل کيږي؟، نه دا د بیان آزادي نه بلکې د خپل ځان او بیان شرمنده گي ده. اوس مهال وینو چې ځینې داسې ژورنالیزستان شته البته مونږ داسې خبریالانوته خبریالان؛ نه بلکې شوړه ماران وایو. له دې امله چې هغه خپلې دندې ته درناوی او مسلک ته په درنه سترگه نه گوري، نو څه حال دغه شخص مونږ خبريال وگنو او یا خبريال ورته ووايو. افسوس دا شوړه مار به خپل ولس ته څه خدمت وکړي، د دې کړیدلې ملت غږ به ترچاپوړي ورسوي، نه هیڅکله دا کار نه کوي، صرف د جیبونو د ډکولو فکر او خیال ورسره وي اوبس.

داسې خبریالان څخه د ټولو مسلکي خبریالانو غوښتنه داده، چې نور د له دې سترمسؤولیت نه ځان پناه کړي، پرځای د تکرره او د وړتیا شخص وگماری، ترڅو دملت هغه غوښتنې چې د دولت نه یې لري په سمه توگه دولس هیلوته کار وشي.

د ژورنالیزم سپیڅلي مسؤولیت؛ ته په درنه سترگه کتل، د ټول ملت هیلې او غوښتنې لاسته راتلای شي، د دولت کړنې، په حکومتي چارو څارنه او د ورکارونو د ترسره کیدو د ژورنالیزم دنده ده، چې خلکو ته یې په ډاگه کړي. د هیچا پلوی ونه اوسي، تل هڅه د وکړي، چې په واقعیتونو او ناوړو کارونو سترگې پټې نه کړي. ښه ته ښه وویل شي او بد ته بد.

د خبریالی مسؤولیت پرځان منل، داسې نه دي، چې گوندې خبريال یم هرڅه مې چې وکړل هغسي به کوم، نه د خبريال مسؤولیت یو دروند مسؤولیت دی، چې دغه مسؤولیت هرگړی ژورنالیزم ته مخ کيږي. باید په خپل مسلک برلاسی، د ټولنیزو رسنیو په قانون ناخبره او د هیچا طرف اونه اوسي او نه څوک یې استعمال کړي.

نو غیری مسلکي اوناخبره خبريال بیا مسؤولیت منونکی نه وي، هرڅه چې وکړي هغه د رسنیو قانون پر خلاف کارونه، خپرونې او د خلکو د استعمار لاندې ژوند کوي افسوس چې دا بې خبره او د څو ورځو د مستیو او چرچو

د پایو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

خبريالان دي اوبس. دا خبريالان وروسته بيا په ټولنه کې هېڅ کومه صحنه هم ونه لري، د ملت او ولس مخ به له دوی نه اړول کيږي او د آخرت ورځ خو لاپرېږده، چې بيا د ټول ملت لاسونه د دوی په گريوان کې وي او د الله تعالی په وړاندې هم شرمېدلې وي. نو پوه شه ای بي مسلکه او بېکاره شوره ماره! بس کره، د خلکو په خوله هغه چې د پيسو، جايدادونو او لورپوړيزو ودانيو مينوال اوشايقين دي، مه غوليره. خپل کار کوه، که پوه شي نو قانون به تا يو ورځ راگير وي اوبيا داسې کسان به دې غږ هم وانه وري.

پای

د پاڼو شمېره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې دليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ